

**«Χορήγηση άδειας άσκησης ιατρικού επαγγέλματος σε ιατρό
ολλανδικής υπηκοότητας».**

18/10/2006
Αριθμ. Πρωτ. 1921/2006
Ειδικός Επιστήμονας: Πανάγου Αιμιλία
☎ 210 72.89.746
Βοηθός Επιστήμονας: Μαραγκάκη Ελένη
☎ 210 72.89.813

Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση
Δ/νση Υγιεινής & Κοινωνικής Πρόνοιας

Ο Συνήγορος του Πολίτη σε συνέχεια της αναφοράς (αριθμ. πρωτ. 1921/06) του ιατρού κ., ο οποίος ζήτησε τη διαμεσολάβηση της Αρχής, διότι δεν έγινε δεκτή η αίτησή του για χορήγηση άδειας άσκησης ιατρικού επαγγέλματος, από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, προέβη στις εξής ενέργειες:

Καταρχήν επικοινωνήσαμε προφορικά με την αρμόδια υπάλληλο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, Δ/νση Υγιεινής & Κοινωνικής Πρόνοιας, η οποία υποστήριξε ότι αιτία της απόρριψης του αιτήματος ήταν η μη διαπίστωση επαρκούς γνώσης της ελληνικής γλώσσας κατόπιν συνέντευξης.

Στη συνέχεια ζητήσαμε από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση ενημέρωση σχετικά με το εφαρμοσθέν δίκαιο, τον τρόπο διενέργειας της εξέτασης και τη σύσταση της αρμόδιας επιτροπής.

Σε απάντηση λάβαμε το έγγραφο με αριθμ. πρωτ. 13171 από 07/04/2006, σύμφωνα με το οποίο *«κατά τη διαδικασία κατάθεσης δικαιολογητικών διαπιστώθηκε ότι δεν είχε (ο κ.....) την αναγκαία γνώση της ελληνικής γλώσσας (σχετ. άρθρο 3 παρ. γδ' του ΠΔ 84/86), για την άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος στην Ελλάδα. Η Υπηρεσία μας έκρινε σκόπιμο να καλέσει τον παραπάνω ιατρό σε συνέντευξη, σύμφωνα με το Α4/2373/29.05.89 έγγραφο του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η συνέντευξη έγινε με την κ., ιατρό της υπηρεσίας μας με ειδικότητα γενικής ιατρικής, παρουσία της κ., Δ/ντριας της υπηρεσίας μας και της κ., αρμόδιας υπαλλήλου για τη χορήγηση αδειών άσκησης ιατρικού επαγγέλματος».*

Με βάση τα παραπάνω, διαπιστώσαμε ότι:

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, προκειμένου να χορηγήσει άδεια άσκησης επαγγέλματος σε ιατρό που προέρχεται από κράτος – μέλος Ε.Ε. εφήρμοσε το Π.Δ. 84/86, για την εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας στις Οδηγίες του Συμβουλίου 75/362, 75/363 της 16^{ης} Ιουνίου 1975, 81/1057 της 14 Δεκεμβρίου 1981 και 82/76 της 26^{ης} Ιανουαρίου 1982. Συγκεκριμένα, εφάρμοσε το άρθρο 3 εδ. γδ', που προβλέπει *«ο ενδιαφερόμενος πρέπει να έχει την αναγκαία γνώση της Ελληνικής γλώσσας για την άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος και της συγκεκριμένης ιατρικής ειδικότητας, αναλαμβάνοντας προσωπική ευθύνη για τούτο με υπεύθυνη δήλωση του Ν.Δ. 105/1969»*.

Στην περίπτωση του κ. κρίθηκε σκόπιμο να γίνει συνέντευξη, σύμφωνα με τις υποδείξεις του εγγράφου Α4/2373/29.05.89 του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων προς τη Νομαρχία Κυκλάδων, σύμφωνα με το οποίο *«...ο αιτών στη δήλωσή του θα πρέπει να δηλώσει, όχι μόνο ότι αναλαμβάνει προσωπική ευθύνη για ότι ήθελε προκύψει κατά την άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος από τυχόν ελλιπή γνώση της ελληνικής γλώσσας, αλλά και ότι έχει την αναγκαία γνώση αυτής για την άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος. Εάν όμως, ο ιατρός έχει πλήρη άγνοια της ελληνικής γλώσσας, θα πρέπει να διαπιστωθεί από εσάς, σαν αρμόδια για τη χορήγηση της σχετικής άδειας υπηρεσία εάν πράγματι έχει ο ιατρός τις αναγκαίες γνώσεις στην ελληνική γλώσσα (...) π.χ. θα μπορούσε να γίνει μία συνέντευξη με ιατρό της ειδικότητας της παθολογίας από την οποία θα είναι πολύ εύκολο να διαπιστωθεί η ύπαρξη των αναγκαίων γλωσσικών γνώσεων...»*.

Κατόπιν αυτών η Αρχή μελέτησε το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο. Συγκεκριμένα:

Το ΠΔ 84/86 έχει τροποποιηθεί από το ΠΔ 38/2004 για την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις των Οδηγιών 2001/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Μαΐου 2001, 1999/46/ΕΚ, 98/63/ΕΚ, 98/21/ΕΚ, 93/16/ΕΟΚ που αφορούν το επάγγελμα του ιατρού. Το άρθρο 3 εδ. γδ' δεν τροποποιήθηκε, άρα ισχύει ότι προϋπόθεση χορήγησης της άδειας ασκήσεως επαγγέλματος είναι *«ο ενδιαφερόμενος να έχει την αναγκαία γνώση της Ελληνικής γλώσσας για την άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος και της συγκεκριμένης ιατρικής ειδικότητας, αναλαμβάνοντας προσωπική ευθύνη για τούτο με υπεύθυνη δήλωση του Ν.Δ. 105/1969»*.

Σημειωτέον ότι σύμφωνα με το προοίμιο της Οδηγίας 93/16/ΕΟΚ «*οι οδηγίες 75/632/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 16^{ης} Ιουνίου 1975 περί αμοιβαίας αναγνώρισης των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων ιατρικής και περί των μέτρων προς διευκόλυνση της πραγματικής ασκήσεως του δικαιώματος εγκαταστάσεως και του δικαιώματος ελεύθερης παροχής υπηρεσιών και 75/363/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 16^{ης} Ιουνίου 1975 (...) έχουν κατ' επανάληψη τροποποιηθεί κατά τρόπο ουσιαστικό. Ότι πρέπει επομένως για λόγους ορθολογισμού και σαφήνειας να κωδικοποιηθούν οι εν λόγω οδηγίες. Ότι είναι επιπλέον σκόπιμο να συγκεντρωθούν οι εν λόγω οδηγίες σε ένα ενιαίο κείμενο, στο οποίο θα ενσωματωθεί και η Οδηγία 86/457/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 15^{ης} Σεπτεμβρίου 1986 περί ειδικής εκπαίδευσης στη γενική ιατρική. Ότι δυνάμει της συνθήκης απαγορεύεται... οποιαδήποτε διακριτική μεταχείριση με βάση την ιθαγένεια, όσον αφορά την εγκατάσταση και την παροχή υπηρεσιών. Ότι η αρχή της ίσης μεταχείρισης με τους ημεδαπούς εφαρμόζεται ιδίως κατά την έκδοση αδείας που ενδεχομένως απαιτείται για την ανάληψη και την άσκηση των δραστηριοτήτων των ιατρών, καθώς και κατά την εγγραφή ή τη συμμετοχή τους ως μελών σε επαγγελματικές οργανώσεις ή συλλόγους. Ότι κρίνεται ωστόσο ενδεδειγμένο να προβλεφθούν ορισμένες διατάξεις που να διευκολύνουν την πραγματική άσκηση από τους ιατρούς του δικαιώματος εγκαταστάσεως και του δικαιώματος ελεύθερης παροχής υπηρεσιών».*

Οι ειδικές διατάξεις του κεφαλαίου VI , άρθρο 11επ., περί του δικαιώματος εγκαταστάσεως αφορούν τις αποδείξεις ήθους ή εντιμότητας, τη σωματική ή ψυχική υγεία του ενδιαφερόμενου, την υποχρέωση όρκισης, την εγγραφή σε επαγγελματικό σύλλογο και ασφαλιστικό φορέα κ.λ.π. Δεν γίνεται μνεία της γνώσης της ελληνικής γλώσσας.

Επίσης, η Οδηγία 2005/36 ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η οποία καταργεί τις προγενέστερες Οδηγίες από 20 Οκτωβρίου 2007, προβλέπει στο κεφάλαιο (τίτλος) IV περί όρων άσκησης του επαγγέλματος, άρθρο 53, με τίτλο «Γλωσσικές γνώσεις» ότι «*Οι δικαιούχοι της αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων πρέπει να διαθέτουν τις απαιτούμενες γλωσσικές γνώσεις για την άσκηση του επαγγέλματος στο κράτος- μέλος υποδοχής*». Εκκρεμεί η έκδοση του ΠΔ για την εναρμόνιση του δικαίου μας στην Οδηγία, το οποίο θα πρέπει να προσδιορίζει τους τρόπους απόδειξης των γλωσσικών γνώσεων.

Εξ αντιδιαστολής στις προϋποθέσεις του Π.Δ. 84/86, όπως τροποποιήθηκε από το ΠΔ 38/2004, που απαιτεί υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου περί

γλωσσομάθειας και ανάληψης της σχετικής ευθύνης, ο Νόμος 2071/1992 «Εκσυγχρονισμός και Οργάνωση του Συστήματος Υγείας», στο άρθρο 65 ορίζει ότι για την πρόσληψη σε θέση του κλάδου ιατρών Ε.Σ.Υ. πρέπει, αν ο υποψήφιος έχει ιθαγένεια κράτους- μέλους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, να γνωρίζει απαραίτητως την ελληνική γλώσσα. Η διαδικασία και τα όργανα για τη διαπίστωση της γνώσης της ελληνικής γλώσσας, καθώς και ο αναγκαίος, κατά ειδικότητα και θέση βαθμός γνώσης αυτής, ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Έτσι σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση Δγ/10424/1993, το ΚΕ.Σ.Υ. για την εξέταση των γιατρών ιθαγένειας κράτους- μέλους της Ε.Ο.Κ. προς διαπίστωση της γνώσης της ελληνικής γλώσσας, καθώς και του αναγκαίου κατά ιατρική ειδικότητα ή θέση, βαθμού γνώσης αυτής, ορίζει τριμελή Επιτροπή, που θα αποτελείται από 2 μόνιμα μέλη και ένα μέλος που θα είναι ειδικευμένος γιατρός.

Με βάση το νομοθετικό πλαίσιο η Αρχή κατέληξε στα ακόλουθα συμπεράσματα, τα οποία έκανε γνωστά στο Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Γενική Δ/νση Υγείας, Δ/νση Επαγγελματιών Υγείας & Πρόνοιας, Τμήμα Α', με το έγγραφο, από 5/09/2006, με αριθμ. πρωτ. 1921/2006.

Συγκεκριμένα, συνάγεται ότι η σύσταση του Υπουργείου για «συνέντευξη», (έγγραφο αριθμ. πρωτ. Α4/2373/29.05.89), την οποία ακολούθησε η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, δεν έχει έρεισμα στο νόμο, διότι δεν προβλέπεται ούτε στις Οδηγίες της Ε.Ε. ούτε στο Προεδρικό Διάταγμα που ίσχυε.

Η κατά γράμμα ερμηνεία της διάταξης του άρθρου 3 εδ. γδ' του ΠΔ 384/86, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η υπεύθυνη δήλωση του ιατρού αρκεί για άσκηση του επαγγέλματος, εφ' όσον αναλαμβάνει τη σχετική ευθύνη.

Παρατηρούμε ότι το ΠΔ 38/2004, δεν αντιμετώπισε με διαφορετικό τρόπο το θέμα της «πλήρους» άγνοιας της ελληνικής γλώσσας.

Άλλωστε ο εθνικός νομοθέτης, στην περίπτωση που το επιθυμούσε, δηλαδή στην περίπτωση πρόσληψης στο Ε.Σ.Υ., προέβλεψε ρητά την προϋπόθεση γνώσης της ελληνικής γλώσσας και τον τρόπο εξέτασης του ενδιαφερόμενου ιατρού από ειδική επιτροπή.

Εν όψει των παραπάνω και δεδομένου ότι πρέπει να εκδοθεί νεότερο Προεδρικό Διάταγμα για την εναρμόνιση της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ, ζητήσαμε από το Υπουργείο να μας γνωρίσει εάν το ζήτημα έχει τεθεί υπόψη του και εάν έχει εκδοθεί νεότερη ερμηνευτική εγκύκλιος. Στην περίπτωση που το ερώτημα της επάρκειας της

υπεύθυνης δήλωσης του ιατρού για την γνώση της ελληνικής γλώσσας δεν έχει διευκρινιστεί, ζητήσαμε τις απόψεις των αρμοδίων υπαλλήλων του Υπουργείου, αφού πρώτα εν ανάγκη υποβάλουν ερώτημα στην Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία στην Ε.Ε.

Σε απάντηση λάβαμε το έγγραφο του Υπουργείου Υγείας, Γενική Δ/νση Υπηρεσιών Υγείας, Δ/νση Επαγγελματών Υγείας & Πρόνοιας, (αριθμ. πρωτ. Υ7α/Γ.Π 111435 από 10.10.2006), σύμφωνα με το οποίο «...η κατά γράμμα ερμηνεία των παραπάνω διατάξεων δεν φαίνεται να καταλείπει διακριτική ευχέρεια στην αρμόδια αρχή για την έκδοση της άδειας άσκησης επαγγέλματος να κρίνει την επάρκεια γνώσης της ελληνικής γλώσσας του αιτούντος γιατρού/ ή οδοντιάτρου και να αρνηθεί να χορηγήσει άδεια άσκησης επαγγέλματος για αυτό το λόγο. Ωστόσο έχει κατά καιρούς αναφερθεί από τις Νομαρχίες ότι ορισμένοι αιτούντες γιατροί- κοινοτικοί υπήκοοι δεν γνωρίζουν καθόλου την ελληνική γλώσσα. Το Υπουργείο Υγείας δεν έχει εκδώσει κάποια Εγκύκλιο προς τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις σχετικά με το θέμα της γλωσσικής επάρκειας. Το μνημονευόμενο έγγραφο με αρ. πρωτ. Α4/2373/29.05.1989 του Υπουργείου Υγείας αποτελεί μία μεμονωμένη απάντηση προς τη Νομαρχία Κυκλάδων, πολλά χρόνια πριν, και δεν έχει την έννοια Εγκυκλίου για γενικότερη εφαρμογή. Εν όψει της προσεχούς ενσωμάτωσης της οδηγίας 2005/36/ΕΚ, η Υπηρεσία μας θα επικοινωνήσει με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το θέμα αυτό και θα σας ενημερώσουμε σχετικά».

Κατά συνέπεια η άποψη του Υπουργείου Υγείας είναι σύμφωνη με αυτήν του Συνηγόρου του Πολίτη.

Κατόπιν τούτων καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η άρνηση χορήγησης της άδειας άσκησης επαγγέλματος στον κ. δεν είναι νόμιμη. Σας παρακαλούμε να λάβετε υπόψη σας τα παραπάνω, να προβείτε στις νόμιμες ενέργειες και να μας ενημερώσετε άμεσα.

Με εκτίμηση,

Δ.Ν. Παπαρρηγοπούλου Πατρίνα

Έκβαση υπόθεσης

Ο κ..... επανήλθε στη Δ/νση Υγείας απ' όπου του δόθηκε άδεια άσκησης ιατρικού επαγγέλματος με την αρ. 4905/12.5.2006 απόφαση της Νομ.

Αυτ/σης και από 17/5/2006 είναι μέλος του Ιατρικού Συλλόγου, όπως προκύπτει από την αρ. 327/18.5.06 βεβαίωση του Ιατρικού Συλλόγου